

LV.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme og Embedsjorder.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 3. April 1911.)

Det maa anses for at være samfundsgavnligt at udstykke store, navnlig daarligt drevne Ejendomme i mindre Brug; store Gaarde kunne vel under visse Forhold drives paa en god og rentabel Maade; men som vort Landbrug efterhaanden har udviklet sig med den stærkt intensive Drift, maa mindre Ejendomme dog i Almindelighed anses for at være de Landbrug, som ere mest rentable samtidig med, at det selvfølgelig er af stor social Betydning, at de selvstændige Jordbrugeres Tal stadig forøges. Danmark, hvis Naturrigdom hovedsagelig bestaar af den gode danske Muld, har ikke som saa mange andre Lande store Betingelser for at komme med i Kapløbet om industrielle Frembringelser, om end vi ogsaa her maa søge at gøre os saa konkurrence-dygtige som muligt; saa meget mere have vi da Forpligtelse til at sørge for, at Adgangen til at komme i Besiddelse af Jord noget kan lettes. Tanken om at udstykke større Landejendomme i mindre Brug er gammel; det første Forsøg paa at realisere Tanken, ved delvis Hjælp fra Statens Side, blev gjort ved Vedtagelsen af Lov Nr. 105 af 6. April 1906. Det var et beskedent Forsøg,

og skønt Loven har været benyttet af alt for faa, har den alligevel haft sin store Betydning som Gennembrud for noget nyt, der skal have sin Tid, inden det fæstnes og udvikles.

Efter alle Solemærker at dømme vil en stærkere Udstykning af store Landejendomme finde Sted i Fremtiden, den ene Udstykningsforening bliver dannet efter den anden, og man maa haabe, at mange uegennyttige Mænds Arbejde paa dette Omraade maa bære gode Frugter.

Lovforslaget tager Sigte paa, at det i særlig Grad bliver de store Jordbrug, der komme ind under Udstykning; dette er utvivlsomt saare rigtigt, idet man maa gaa ud fra, at en større Udparcellering af almindelige Bøndergaarde vilde være lidet heldig eller formaalstjenlig. Danmark hører jo til de lykkelige Lande, der gennem lange Tider have haft en stor Mængde mellemstore Landbrug, et Forhold, der maa bevares og udvikles, saaledes at Maalet maa være: saa mange selvstændige Jordbrugere som muligt og saa faa som muligt af dem, der, beskæftigede ved Landbruget, ikke have Jord at dyrke.